

Dosarul nr. 3rh-39/23
2-23004035-01-3rh-04082023

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție pentru examinarea cererii de recuzare

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Ghenadie Eremciuc

Cu participarea grefierului

Marcela Vitvițchi

examinând în ședință publică, cererea de recuzare înaintată de Anatolie Țurcan, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022,

a c o n s t a t a t :

La 09 ianuarie 2023, Anatolie Țurcan a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea evaluării candidatului.

La 16 ianuarie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintate de Anatolie Țurcan.

Prin decizia din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de

autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022.

La 04 august 2023, Anatolie Țurcan și avocatul Baltag Verginia au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Cererea de revizuire depusă de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului, a fost repartizată în mod automat-aleatoriu prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, la 17 august 2023, completului de judecată: Tamara Chișca-Doneva, Mariana Pitic, Ion Malanciuc - judecător – raportor.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.341 din 25 august 2023, a fost acceptată cererea de demisie a judecătorului Tamara Chișca-Doneva, fiind eliberată din funcție din data de 25 august 2023.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 123 din 01 septembrie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022”, a fost modificată componența Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în componența: Viorica Puica (președinte), Oxana Parfeni și Mariana Pitic (judecători). Membru supleant – Ion Malanciuc (judecător).

Prin încheierea din 29 septembrie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție au fost schimbați membrii completului de judecată special pentru examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului, precum urmează: Viorica Puica (președinte), Mariana Pitic și Ion Malanciuc (judecători).

Examinarea cauzei cu participarea părților a fost stabilită pentru 05 octombrie 2023, ora 09:00.

La 04 octombrie 2023, Anatolie Țurcan a depus cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele

de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului, din motiv că judecătorii care anterior au adoptat hotărâri prin care au anulat deciziile Comisiei de evaluare, au fost supuși unor critici din partea mai multor politicieni și reprezentanți ai guvernării, ba chiar fiind supuși și unor acțiuni cu un scop de persecutare și o vădită intimidare pe viitor a altor judecători. Respectiv, indiferent de soluția care ar fi pronunțată în prezenta cauză, urmează a fi excluse aparențe că, justiția se face sub presiuni și la comandă.

În ședința de judecată, reprezentantul revizuentului, avocatul Verginia Baltag, suplimentar celor invocate în cererea de recuzare a menționat că, cererea de recuzare o întemeiază pe prevederile art. 50 alin. (1) și (2) din Codul administrativ și art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, indicând că, presiunile politice sunt reflectate în declarațiile Președintelui Republicii Moldova, deputatului Olesea Stamate, dar și comunicatele de presă ale Comisiei pre-vetting și Consiliului Superior al Magistraturii.

De asemenea, a invocat că deși declarațiile nu fac referire la judecători nominali, acestea creează presiune asupra judecătorilor care urmează să examineze prezenta cauză. Mai mult, faptul că Consiliul Superior al Magistraturii a sesizat Inspekția Judiciară creează presiuni supra judecătorilor care urmează să examineze cauza.

Totodată, judecătorul Viorica Puica urmează să fie supusă vetting-ului, respectiv există o presiune asupra acestui judecător, și cererea de recuzare urmează să fie admisă.

În ședința de judecată, reprezentantul Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocatul Roger Gladei, a solicitat respingerea cererii de recuzare, ca neîntemeiată. A reiterat că, anterior judecătorul Mariana Pitic a declarat abținere în baza aceluiași temeiuri, în alte cauze, dar care prin încheierile din 28 septembrie 2023 ale Curții Supreme de Justiție au fost respinse.

A suplimentat că, pe lângă aprecierile critice din public, au existat și aprecieri pozitive ale deciziilor la adoptarea cărora a participat judecătorul Mariana Pitic, iar judecătorul Ion Malanciuc a avut opinii separate pe acele cauze. Mai mult, judecătorul Viorica Puica nu a participat la examinarea cauzelor la care se face referire în cererea de recuzare.

Audiind participanții la proces, examinând cererea de recuzare înaintată de Anatolie Țurcan, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc, și raportând, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, o apreciază ca neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform art. 202 alin. (1) din Codul administrativ, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

Potrivit art. 50 din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției. Motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

În același timp, art. 202 alin. (4) din Codul administrativ prevede că recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

În baza art. 52 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă, propunerea de recuzare trebuie să fie motivată.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că deși reprezentantul revizuentului și-a întemeiat cererea inclusiv în baza prevederilor art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, la caz cererea de recuzare urmează a fi examinată prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50 din Codul administrativ, fapt expres prevăzut de art. 202 alin. (1) din Codul administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate de către Anatolie Țurcan nu cad sub incidența art. 50 din Codul administrativ.

Argumentele care au fost invocate drept temei de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc se referă, în esență, la faptul că judecătorii care anterior au adoptat hotărâri prin care au anulat deciziile Comisiei de evaluare, au fost supuși unor critici din partea mai multor politicieni și reprezentanți ai guvernării, cu scop de persecutare și o vădită intimidare pe viitor a altor judecători.

Cu referire la faptul că judecătorii care anterior au adoptat hotărâri prin care au anulat deciziile Comisiei de evaluare, au fost supuși unor critici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că judecătorul Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica anterior nu a participat la examinarea cauzelor la care face referire Anatolie Țurcan.

Declarațiile expuse în mass-media de către Președintele Republicii Moldova și deputatul Olesea Stamate, cu privire la actele judecătorești emise pe cauzele

intentate împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, din punctul de vedere al unui observator rezonabil nu creează temeiuri pentru a considera că imparțialitatea judecătorilor Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc poate fi pusă la îndoială. Mai mult, în aceste declarații nu se face referire la judecători nominal, ci doar dau apreciere deciziilor Curții Supreme de Justiție.

Comunicatul de presă al Consiliului Superior al Magistraturii nu are relevanță, întrucât Inspekția Judiciară s-a autosesizat pe marginea declarațiilor din presă și au îndemnat persoanele publice să se abțină de la atacurile care ar putea să afecteze actul de justiție.

Or, în conformitate cu prevederile art. 15 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorii sânt obligați să fie imparțiali, să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora, să respecte întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației. Prin statutul său, judecătorii trebuie să fie imuni la criticile politicienilor și publicului larg.

Drept urmare, Completul de judecată conchide că, existența declarațiilor în mass-media, nu poate justifica admiterea cererii de recuzare.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentul reprezentantului revizuentului, precum că judecătorul Viorica Puica urmează să fie supusă vetting-ului, și există o presiune asupra acestui judecător, nu constituie temei pentru admiterea cererii de recuzare.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, Comisia de evaluare efectuează evaluarea subiecților indicați la art.3 alin.(1).

Potrivit art. 3 alin.(1) din Legea nominalizată, subiecții evaluării sunt: a) judecătorii Curții Supreme de Justiție în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi, inclusiv cei suspendați din funcție; b) candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

În corespundere cu art. 5 alin. (1) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, Comisia de evaluare este independentă funcțional și decizional față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, inclusiv față de fracțiunile parlamentare și partenerii de dezvoltare, care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

Conform art. 17 din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii examinează în ședință publică, în baza dosarului de evaluare recepționat de la Comisia de evaluare, rezultatele evaluării judecătorului.

Conform art. 18 alin. (1) și (2) din aceeași Lege, prevede că, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii poate fi contestată de către judecătorul vizat

sau de către Comisia de evaluare la Curtea Supremă de Justiție în termen de 5 zile de la comunicarea hotărârii motivate a Consiliului Superior al Magistraturii.

Contestația se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează în termen de 30 de zile de un complet format din primii 3 judecători care au promovat evaluarea și nu au activat în cadrul Curții Supreme de Justiție până la data de 31 decembrie 2022.

Completul de judecată notează că, judecătorul Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica urmează să fie evaluată de Comisia de evaluare, în baza Legii nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. Iar, în prezenta cauză partea în proces este Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, creată în baza Legii nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, fiind alți membri ai Comisiei.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, având în vedere că în sensul art. 6 § 1, instanța trebuie să fie imparțială, învederează că imparțialitatea se definește de regulă prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare și poate fi analizată în diverse moduri (Wettstein împotriva Elveției, pct. 43; Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 93).

Imparțialitatea trebuie evaluată (Micallef împotriva Maltei (GC), pct. 93): potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză; potrivit unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

Delimitarea între imparțialitatea subiectivă și imparțialitatea obiectivă nu este totuși ermetică, deoarece nu doar comportamentul unui judecător poate, din punctul de vedere al unui observator extern, să genereze îndoieli obiectiv justificate cu privire la imparțialitatea sa (demers obiectiv), dar poate viza și chestiunea opiniei sale personale (demers subiectiv).

Astfel, în cazurile în care poate fi dificil să se aducă dovezi pentru a contrazice prezumția de imparțialitate subiectivă a judecătorului, cerința de imparțialitate obiectivă acordă o garanție mult mai importantă (a se vedea Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 95 și 10).

De asemenea, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în jurisprudența sa reliefă că imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănuieli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile.

Pornind de la criteriile enunțate de apreciere a imparțialității judecătorului, precum și circumstanțele invocate în cererea de recuzare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că aceasta nu indică la existența unor împrejurări care pot pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Curții Supreme

de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc, la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de recuzare înaintată de Anatolie Țurcan, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) și 230 din Codul administrativ, art. 53 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea de recuzare înaintată de Anatolie Țurcan, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Viorica Puica, Mariana Pitic și Ion Malanciuc, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Ghenadie Eremciuc